

# Фінанси в системі охорони здоров'я

# План лекції

- Сутність поняття “ фінанси ”. Основні риси та ознаки фінансів.
- Структура фінансової системи країни.
- Джерела формування коштів у системі охорони здоров'я.
- Сучасні ключові проблеми системи охорони здоров'я.
- Фінансовий аналіз господарської діяльності лікувально-профілактичних закладів.

Термін “ фінанси ”  
походить від  
латинського **FINANTIA**  
– “ дохід ”, “ платіж ”.

# Фінанси - це

1. Історична категорія, виникнення якої пов'язано з появи держави та її інститутів.
2. Економічна категорія (результат товарно-грошового господарювання).
3. Частина економічного базису.

4. Система економічних відносин, які складаються при формуванні, розподілу, використанні грошових засобів між державою, системою охорони здоров'я, підприємствами, громадянами.
5. Основа організації, ефективний регулятор та стабілізатор економічної діяльності галузей народного господарства, в тому числі системи охорони здоров'я.
6. Процес формування доходів юридичних і фізичних осіб та їх використання.

# Основні риси фінансів

- Грошова форма
- Розподільчий характер( розподіл ВВП і НД через грошові фонди)
- Акумуляція
- Використання фінансових ресурсів на безоплатні основі

# Особливі ознаки фінансів

- Виявлення соціально – економічних відносин (відносини власності)
- Знаходження у постійному русі
- Наявність особливих джерел збору грошових засобів

# Фінансова система країни

Державні, суспільні, приватні  
фінансові ресурси, а також  
державні фінанси, страхування,  
фінанси підприємств.



# Державні фінанси

## включають:

- Державний бюджет - інструмент реалізації державної політики
- Позабюджетні фонди – засоби для цільового використання (фонди пенсійний, соціального страхування, зайнятості, інноваційний)

- Державний кредит - мобілізація тимчасово вільних коштів населення
- Страхування
- Фінанси підприємств

# Фінансові ресурси ЛПЗ за:

- Терміном дії: 1. довготермінові  
2. короткотермінові
- Джерелами формування: 1.  
внутрішні  
2. зовнішні
- Ступенем незалежності: 1. власні  
2. залучені

# **Фінансування системи охорони здоров'я - це**

**процес формування (збір),  
акумуляції, розподілу та  
використання коштів для  
задоволення потреб населення  
в зміцненні та охорони здоров'я.**

# Джерела формування фінансів у системі охорони здоров'я

- Загальні податкові надходження
- Цільовий внесок на ОМС
- Особисті гроші громадян
- Грошові засоби іноземних, недержавних, релігійних, благодійних організацій

# Загальні податкові надходження

- це

*Обов'язкові платежі, які  
відраховуються в установленому  
законодавством порядку залежно  
від об'єкту оподаткування.*

- Механізмом відрахування (прямі, непрямі)
- Об'єктом оподаткування (ресурсні, майнові)

- Методом оподаткування (прогресивні, регресивні)
- Рівнем збору (державні, регіональні, місцеві)
- Типом збору (загальні, адресні)

# **Із загальних податків формується дохідна частина бюджету**

**Рівень фінансування сфери  
охорони здоров'я знаходиться в  
прямій залежності від:**

- 1. Стану економіки**
- 2. Політичних пріоритетів уряду**
- 3. Питомої ваги “ тіньового ”  
сектору економіки.**



**Цільовий внесок на ОМС – це обов'язковий фіксований відсоток з фонду оплати праці:**

- **внески платять робітники та працедавці порівну або ні**
- **За пільгові групи населення платить держава або інші організації**

# Особисті гроші громадян

- Премії ДМС
- Офіційні і неофіційні платежі
- Прямі платежі
- Медичні депозитні рахунки
- Співплатежі населення

# Причини, що обумовлюють механізм збору особистих коштів громадян

- **Можливість  
отримання  
додаткових доходів у  
сферу охорони  
здоров'я**

- Отримання населенням медичних послуг, які не включені в програму ОМС та ДМС ( послуги стоматологів, фармацевтів, клініко-діагностичних лабораторій, приватних клінік та лікарів)

- Зростання попиту на певні види медичних послуг
- Стимулювання громадян до відповідальності за своє здоров'я

- Побоювання населення стосовно якості отримання медичної допомоги (неофіційні платежі)
- Формою корупції (неофіційні платежі)

# **Медичні депозитні рахунки - це**

**Спосіб компенсації  
невідшкодованих медичних  
витрат за рахунок  
неоподаткованих ресурсів, які  
були запроваджені в якості  
попередньої оплати.**

**Премії ДМС - це  
кошти, які сплачуються  
із власних доходів  
громадян або прибутків  
підприємств.**



# Співплатежі населення

## Співучаст ь в оплаті

Одноразо  
ва  
виплата  
за кожну  
медичну  
послугу

## Спільна оплата

Оплата  
певного  
відсотку  
від  
загальної  
суми  
виплат

## Попередн я оплата

Виплата суми  
готівкою до  
початку надання  
медичної  
допомоги або  
виплата  
фіксованої суми,  
витрати понад яку  
покриваються  
страховою  
компанією

# Endowment

– спадкове або  
державне  
майно.

**Бюджет - це фінансовий документ, в формі закону, який відображає у грошових сумах склад майбутніх доходів та видатків.**

# **Фінансовий аналіз**

**– спосіб оцінки і прогнозування фінансового стану та основних результатів фінансової діяльності медичних комерційних і неприбуткових підприємств, державних закладів, які здійснюють госпрозрахункову діяльність.**

# Мета фінансового аналізу – оцінка:

- Гоподарсько-фінансової діяльності та фінансового стану підприємств охорони здоров'я
- Границь їх фінансової стійкості
- Перспектив фінансового

# Фінансовий стан

– це сукупність показників, які відображають наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів і є основою фінансового аналізу, що в свою чергу є складовою економічного аналізу.

**Дослідження фінансового  
стану підприємства включає  
аналіз:**

- Майнового положення і  
структури капіталу (основні,  
обігові активи);**
- Фінансової стійкості  
(забезпеченням неперервного  
процесу надання медичної  
допомоги і інноваційної**

- **Ліквідності** (здатності своєчасно виконувати кредитно-фінансові зобов'язання);
- **Ефективність діяльності і ділової активності** (прибутковість, рентабельність, ділова активність).



# Фінансова стійкість

характеризується показниками:

- Коефіцієнтом автономії (незалежності) – (питома вага власних коштів у загальному капіталі -  $\uparrow 0.5$ );
- Коефіцієнт фінансової стійкості – співвідношення власних і залучених коштів -  $\uparrow 1$ ;
- Коефіцієнт маневреності (частина власних коштів, яка знаходиться у мобільній формі -  $\uparrow 0.2-0.4$ );

# Оцінка ліквідності (платоспроможності)

- Коефіцієнти абсолютної ліквідності – частина короткотермінових зобов'язань, що оплачені негайно – 0.2;
- Коефіцієнт покриття – співвідношення мобільних коштів до величини термінових зобов'язань – 1-3.

Ділова активність – це ступінь обіговості активів

- ***Коефіцієнт фондovіддачі*** – швидкість переносу вартості матеріально-технічних ресурсів на вартість медичної допомоги;
- ***Коефіцієнт фондоємності*** – витрати основних фондів на одиницю обсягу медичних послуг.

# Рентабельність

– це показник  
ефективності діяльності

$$R = \pi / c \times 100\%$$

**ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!**

